

In het kader van de week van de fair-trade (van 27 september tot 7 oktober) zal er op zaterdag 30 september om 11u.35 een reportage over Alterfin uitgezonden worden op La Deux (RTBF). Deze reportage werd gerealiseerd door de ploeg van Planète en Question van de RTBF. Niet te missen!

Verjaardag 11.11.11.

Dit jaar bestaat "11.11.11" –40 jaar! Uiteraard willen we dit niet onopgemerkt laten voorbij gaan. Vrijwilligers, schenkers, lidorganisaties, sympathisanten,... hebben de voorbije 40 jaren het Zuiden op de kaart gezet in Vlaanderen én 11.11.11 gemaakt tot wat het vandaag is, de pluralistische koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging. In het weekend van 30 september en 1 oktober geven we deze verjaardag een feestelijk tintje met een boeiend en gevarieerd programma. Een blik op verleden en toekomst, infomarkten, getuigenissen uit het Zuiden, animatie en workshops, ontmoeting bij hapje en drankje,... Ook de kinderen zullen zich niet vervelen.

Je bent in elke provincie van harte welkom deel te nemen aan deze Zuiderse verjaardagshappening. Op www.11.be/deverjaardag vind je alle info.

Triodos Bank verhoogt basisrente op spaarrekeningen

Triodos Bank verhoogt op 1 juli 2006 de basisrente op Triodos spaarrekeningen van 1,25% naar 1,50%. De aangroei- of getrouwheidspremie blijft, net zoals bij de grootbanken, op een half procent. Triodos Bank bevestigt zodoende haar engagement: Triodos klanten genieten dezelfde rentevoeten, dezelfde professionele service en dezelfde diensten als standaard bij grootbanken. Met dit verschil: Triodos investeert het spaargeld van haar klanten alleen in duurzame projecten.

Vergeet niet: de aandeelhouders van Alterfin krijgen een bijkomende basisinterest die kan oplopen tot 0,50% op hun Noord-Zuid spaarrekening !

Wat is de sociale impact van Alterfin?

De sociale impact die Alterfin bereikt met haar financieringen is de uiteindelijke zingeving van haar activiteiten. Het is dus belangrijk om regelmatig na te gaan wat deze impact is. Daarbij is het nodig om duidelijk te maken wat men verstaat onder sociale impact en dit is niet voor de hand liggend. De sociale impact is immers een complexe zaak. Grosso modo zijn er twee benaderingen: één benadering richt zich op de merkbare verbeteringen in het inkomen en de consumptie van de doelgroep; een tweede benadering richt zich op de verhoging van het sociale en politieke kapitaal van de doelgroep. Hieronder wordt verstaan dat de personen en de groep waarvan ze deel uitmaken zich beter kunnen integreren in de maatschappij; in de zin dat ze bijvoorbeeld gemakkelijker toegang hebben tot afzetmarkten voor hun producten, gemakkelijker gebruik kunnen maken van overheidsdiensten, zich als groep kunnen organiseren, enz...

De sociale impact is echter niet alleen complex vanwege de verschillende interpretaties die men er aan kan geven, ze is dat ook omdat ze onder complexe omstandigheden tot stand komt. We willen hiermee zeggen dat indien iemand uit de armoede geraakt, dit nooit louter gevolg is van één element zoals een krediet. Het krediet speelt hierbij wel een rol, maar daarnaast zijn er nog vele andere elementen zoals opleiding, de gezondheid van de persoon, de mogelijkheid om zijn producten tegen een goede prijs te verkopen, enz...

U begrijpt dat het dan ook niet eenvoudig is om te meten wat de specifieke sociale impact is van een kredietprogramma. Toch proberen we daar een idee van te krijgen. Enerzijds doen we dit aan de hand van een aantal meetbare indicatoren. Een belangrijke indicator is bijvoorbeeld het gemiddelde kredietbedrag. Hieruit kunnen we immers afleiden wat voor mensen krediet opnemen. We gaan er daarbij vanuit dat, hoe lager dit bedrag is, hoe armer de mensen zijn die dit bedrag opnemen. Anderzijds is het belangrijk om na te gaan hoe het opgenomen bedrag per klant evolueert. Bij een stijgend bedrag concluderen we dat de economische activiteiten van de die persoon belangrijker worden en er dus een positieve evolutie is. Het gemiddelde kredietbedrag is slechts één van de factoren die Alterfin opvolgt. In volgende nieuwsbrieven zullen we andere indicatoren toelichten die ons inzicht kunnen geven in de sociale impact.

Naast deze indicatoren is het echter belangrijk om sociale impact te kunnen bekijken aan de hand van concrete gevallen. De sociale impact krijgt hierdoor een gezicht, bijvoorbeeld dat van Wilson Saavedra, lid van onze nieuwe partner Acopagro (zie pagina 2), of van de leden van OMIPA, waarvan we wat info over haar sociale impact geven op pagina 4.

Nieuwsbrief

September 2006 - nummer 39

Alweer een nieuwe koffiëpartner in Peru : Unicafec

In juni hebben we u drie nieuwe « koffiëklanten» voorgesteld uit Peru. Ziehier een vierde!

In 2003 werd Unicafec door 3 producenten opgericht met als doel de koffië van hun leden op te slaan en op de markt te brengen. Deze coöperatie, bestaande uit 106 producenten in de regio San Ignacio (in het noorden van Peru), is evenwel pas in 2003 van start gegaan met haar activiteiten. Kort daarna hebben producenten uit de nabijgelegen regio's zich aangesloten. Nu telt Unicafec 228 leden die op een totale oppervlakte van 555,5 hectare koffië kweken.

Gedurende de eerste jaren werd de koffië hoofdzakelijk lokaal verkocht aan enkele grote privé-bedrijven. Sinds 2004 echter wordt de afzet bestendigd en specialiseert men zich in speciale koffië's. Unicafec werkt aan een programma van organische koffië's waarbij specifieke technieken worden gebruikt om het productieproces te verbeteren. Dit alles door het milieu beter te beschermen en door een beter gebruik van natuurlijke bronnen aan te moedigen. De coöperatie heeft trouwens een « organisch » certificaat gekregen (OCIA) en in 2005 is ze toegetreten tot de fair-trade markt.

Op financieel niveau is Unicafec zeker nog geen solide coöperatie maar ze heeft een sterk sociaal profiel (en sterke sociale impact) en zeer betrokken leden. Unicafec is sinds 2004 ook lid van de Nationale Raad voor Koffië, een nationale raad die organisaties van kleine Peruviaanse koffiëproducenten vertegenwoordigt.

Alterfin is voor Unicafec een belangrijke opportuniteit aangezien ze haar enige internationale bron voor financiering is die haar de mogelijkheid geeft om te blijven groeien.

Acopagro: cacao in Peru

Alterfin is reeds aanwezig in de regio van San Martin (Noorden van Peru) waar we nog andere partners hebben. Gezien onze doelstelling om de fair trade portefeuille (waarvan koffië 73% vertegenwoordigt) te diversifiëren leek de partner Acopagro, die de cacao van z'n leden op de markt brengt, ons zeer interessant.

In 1997 is deze coöperatieve vereniging onder impuls van de Verenigde Naties opgericht. Maar ze bestond reeds eerder: ze was een initiatief van 27 cacao producenten die zich hebben verenigd om hun afzetkanalen te verbeteren en het aantal tussenpersonen te beperken. Sindsdien verzamelt en brengt Acopagro de cacao van haar 460 leden op conventionele, organische en fair trade markten. Deze kleine producenten beschikken gemiddeld over 5 hectare waarvan 1,5 gebruikt wordt voor het kweken van cacao met een productiviteit van ongeveer 900kg/hectare. Deze producenten verdienen per maand ongeveer 150 USD.

Acopagro biedt eveneens technische hulp aan haar leden om zo de productiviteit van het kweken te verhogen en de kwaliteit van de bonen te verbeteren. De coöperatie stelt ook cursussen voor i.v.m. administratie en beheer, kwaliteit van de teelt evenals de gelijke behandeling van mannen en vrouwen en het verbeteren van de levensomstandigheden. De leden kunnen ook kredieten aanvragen (voor bijvoorbeeld de voorfinanciering van hun cacao-oogst en het oogsten van de cacao bonen).

Deze dynamische coöperatie heeft ook enkele verdragen gesloten zowel op lokaal en regionaal als op nationaal en internationaal niveau met als doel het verkrijgen van technische hulp, bijstand bij het beheer van de projecten, steun voor de verkoop van cacao op organische en fair trade markten, financiering van de verkoop... Laten we ook even opmerken dat Acopagro een deel van haar productie aan een ons welbekende importeur verkoopt, namelijk: Barry Callebaut!

De ontwikkeling van de cacao cultuur voor de organische markten en faire trade heeft verschillende coca producenten geholpen bij het omschakelen van teelt en heeft ook een positieve invloed gehad op hun levensomstandigheden. Zo zijn ze uiteraard in een systeem terecht gekomen dat veiliger en formeler is dan dat van de coca, een teelt die nog steeds controversieel is in die regio.

De cacao teelt is een stabiel alternatief vergeleken met de cocateelt, zoals Wilson Saavedra, één van de vele *ex-cocaleros* die deel uitmaakt van Acopagro, uitlegt: *"Ik heb nu een veilig werk. Ik moet me niet meer verstoppen. Mijn vier zonen werden bestempeld als cocaleros. Het is waar dat ik veel geld heb verdiend met het verkopen van cocabladeren maar dat was slechts fictief. Het heeft niet lang geduurd en we zijn nog armer geworden dan we voorheen waren. De cacao heeft me opnieuw zin gegeven om te leven en vooral rust. Daarenboven hebben we de beste cacao in de wereld!"*

Nieuwsbrief

September 2006 - nummer 39

Oeganda

Bevolking	27,8 miljoen
Levensverwachting	48,9 jaar
Alfabetisering	29,3%
BBP	6,8 miljard USD
Groei van BBP	5,9%
BBP/inwoner	245 USD
Inflatie	5,3%

Oeganda is een hoofdzakelijk agrarisch land in West-Afrika. Ongeveer 80 % van de Oegandezen werken in deze sector, die de laatste decennia de nationale economische ruggengraat is geweest.

Helaas is het land de laatste vier jaren slachtoffer geweest van onregelmatige regenval, vooral in het zuidoosten, waar OMIPA actief is. Dit heeft een negatieve impact gehad op de agrarische productie en dus op het inkomen van de inwoners.

De Oegandese regering begrijpt dat microfinanciering een potentieel instrument is om de armoede te verlagen en ondersteunt daarom microfinancieringsinstellingen. Er is daarbij een Ministerie van Microfinanciering opgericht wiens rol het is de microfinancieringsactiviteiten te coördineren. Ondanks de beperkte middelen is een plan ontworpen om de toegang tot de microfinancieringsdiensten uit te breiden naar alle arme economisch actieve Oegandezen.

De armen van de landelijke zones worden aangespoord zich te organiseren in coöperatieven om zo de fondsen, beschikbaar voor de strijd tegen de armoede, onder hen te kunnen verdelen. Daarbij heeft de regering een voordelig systeem opgesteld voor de coöperatieven: zij zijn bv vrijgesteld van belastingen en mogen het spaargeld van hun leden verzamelen.

De toekomst van de coöperatieven ziet er veelbelovend uit...

Een nieuwe partner, een nieuw land : Omipa in Oeganda

Zoals u weet is het de wens van Alterfin om haar activiteiten uit te breiden in Afrika. Om nieuwe interessante partners te vinden, werken we daarom samen met SIDI. Een vruchtbare samenwerking zo blijkt, want ziehier OMIPA, een kleine organisatie die zich pas heeft omgevormd tot een spaar- en kredietcoöperatieve.

OMIPA werd gesticht in oktober 2000, door 20 kleine lokale spaar- en kredietinstellingen, zelf begunstigden van de krediet-service van de Engelse NGO ACORD (*Agency for Co-operation and Research in Development*), in het zuidwesten van Oeganda. Het doel was toen de microfinancieringsdiensten die beheerd werden door ACORD sinds 1994 te institutionaliseren en duurzaam te maken.

Vandaag werkt OMIPA volgens het model van de "village bank" * en heeft 33 verenigingen als leden. Beheerd door een klein team (een directeur, een boekhouder en een kashouder), bereikt zij meer dan 850 personen (waarvan 1/3 vrouwen) van de lokale bevolking van het district van Isingiro. OMIPA biedt hen 3 soorten van financiële diensten aan: commerciële kredieten, schoolleningen en de mogelijkheid tot sparen.

De commerciële kredieten zijn in werkelijkheid leningen verleend aan verenigingen, leden van OMIPA, die op hun beurt, kleine bedragen lenen aan individuele leden waardoor zij kunnen investeren in hun winstgevendende activiteiten, zoals het beheer van kleine winkeltjes, veeteelt, verbouwen van bananen, visvangst, etc. Met de schoolleningen mikt OMIPA op ouders met kinderen van schoolleeftijd, met leningen van 4 maanden. De dienst "sparen" zou dit jaar van start moeten gaan.

OMIPA wil zijn activiteiten verhogen in het district van Isingiro, en wenst zijn portefeuille met 50% te verhogen voor eind 2007. Een deel van deze groei zal zeker gefinancierd worden door een verhoging van het kapitaal en de spaardepots van zijn leden. Daarnaast gaat OMIPA op zoek naar fondsen bij entiteiten zoals Alterfin. Ons kredietencomité heeft de vraag van OMIPA aanvaard. Onze financiering zal onder de vorm van een garantie (van 54 000 USD voor 3 jaar) zijn, bij een lokale bank (de Century Rural Development Bank – CERUDEB). Op basis van deze garantie zal deze bank een lening in shillings toekennen aan OMIPA.

* De methodologie van "village bank", gebruikt in microfinanciering om de meest marginale bevolkingslagen te bereiken, bestaat erin een som geld te lenen aan een groep personen die zich verenigen om toegang te hebben tot een krediet door zich garant te stellen voor elkaar. Ze hebben ook de mogelijkheid te sparen binnen dezelfde groep.

Alterfin is op zoek naar een commerciële medewerker. Méér info op onze website www.alterfin.be

Installatie van een nieuw MIS

De opvolging van een kredietportefeuille vereist zeer veel informatie. Dagelijks, maandelijks, trimestrieel en jaarlijks moet er informatie beschikbaar zijn, niet alleen over de individuele kredieten maar ook over de portefeuille in zijn geheel. Een goed "geïnformatiseerd" systeem is dan ook noodzakelijk. Tot hiertoe gebruikte Alterfin zijn eigen ontworpen systeem, maar door de groei van de portefeuille en de toegenomen complexiteit, voldeed dit niet langer. Daarom heeft Alterfin een nieuw systeem aangeschaft, namelijk het "TOP" systeem dat ontworpen is door Oikocredit (een zeer grote sociaal investeerder). De komende maanden zal Alterfin het systeem verder aanpassen aan zijn noden. Het systeem zal begin 2007 volledig operationeel zijn.

(MIS staat voor Management Information System)

Succes van de dividendactie !

Er zijn reeds van ongeveer 350 vennoten reacties ontvangen, waarvan 187 ervoor gekozen hebben om hun dividend te herinvesteren in aandelen van Alterfin; bijna 115 000 euro is dus toegevoegd aan ons kapitaal dankzij deze actie.

4.000 euro is (als gift) gegeven door een veertigtal aandeelhouders aan het Garantiefonds van Alterfin. Tenslotte is ongeveer 20.000 euro uitbetaald aan 126 vennoten.

Hartelijk dank voor de grote reactie op onze oproep !

Op 15 september 2006 bedraagt het kapitaal van Alterfin €6.314.375 aangebracht door 972 vennoten. Daarmee kunnen wij 45 partners in het Zuiden financieren, voor een totaal van €7,1 miljoen.

Nieuwsbrief

September 2006 – nummer 39

De sociale impact van OMIPA

Mensen die wonen in de landelijke streken van Oeganda hebben zeer zelden toegang tot de diensten van formele financiële instellingen. Dit is te wijten aan het feit dat deze laatste zich enkel in de steden bevinden, ver van het platteland, wat de aanvraagprocedure voor kredieten zeer duur maakt voor deze bevolkingsgroep. Daarbij houdt een kredietaanvraagprocedure het invullen van meerdere formulieren in, een hinderpaal voor de meestal analfabete boeren. Naast hun formele, intimiderende context, eisen de formele financiële instellingen bewijsstukken van eigendom, waarover de meeste plattelandsmensen helaas niet beschikken. OMIPA werd opgericht om deze financiële leemte op te vullen.

Hoewel de gemiddelde lening van OMIPA (USD 365) boven het Oegandees BBP per capita (USD 245) ligt, kan de doelgroep van OMIPA beschouwd worden als "plattelands arm". Het gebruik van het model van "village bank" blijkt geschikt te zijn voor de regio en laat toe het sociale kapitaal van de leden te doen toenemen.

OMIPA mikt inderdaad op de economisch actieve arme personen van het platteland, georganiseerd in autonome en democratische groepen. De klanten van OMIPA hebben met de tijd op deze manier een zeer sterke sociale samenhang ontwikkeld. Zij helpen elkaar tijdens de moeilijke momenten in hun leven, zoals familiale sterfgevallen, ongevallen, ziektes,... Ook voor feesten, verjaardagen, huwelijken, enz nodigen de leden elkaar uit. En wanneer een lid van een groep zijn lening niet kan afbetalen wegens een gegronde reden, brengen de andere leden geld bijeen voor zijn of haar aflossing, wetend dat dit lid alles zal doen hen zo snel mogelijk terug te betalen.

Door de medewerkers aan te moedigen zich te organiseren in groep, door ze te motiveren op regelmatige basis te sparen, door hen opleidingen aan te bieden waardoor ze hun capaciteiten kunnen versterken, en uiteindelijk, door hen leningen toe te kennen waarmee ze hun inkomsten kunnen verhogen, verlaagt OMIPA ongetwijfeld aanzienlijk hun armoedeniveau, en draagt zo bij aan de verbetering van hun levenskwaliteit.

Meer ondersteuning voor onze partners in Afrika

Verschillende van onze partners in Afrika moeten zich ontwikkelen in moeilijke omstandigheden. Naast financiering van hun kredietactiviteiten, die Alterfin kan geven, hebben ze ook vaak nood aan financiering van hun uitrusting (computers, transport, ...) en aan technische bijstand. Via een financiering van de Europese Unie kan Alterfin nu ook die financiering bezorgen. Dit ondersteuningsprogramma voor onze partners in Afrika voeren we uit in samenwerking met SIDI, onze partner en aandeelhouder in Frankrijk. SIDI neemt daarbij de leidende rol op zich naar de Europese Unie toe. Een derde partner in dit programma is MAIN. MAIN is een Afrikaans netwerk van microfinancieringsinstellingen dat zich vooral toelegt op uitwisseling en vorming. We hopen zo via de financiering van de EU en in samenwerking met SIDI en MAIN de volgende tweeënhalve jaar een meer complete ondersteuning van onze partners in Afrika te kunnen geven.